

सकर्षक (2. स + कर्ष) *gapa* पत्तादि und संकाशादि zu P. 4, 2, 80. adj. (f. झ) mit einem Zapfen oder dergl. versehen KĀTJ. Ça. 18, 4, 6. Comm. zu 6, 5, 7. — Vgl. साकर्षकायन und साकर्षव्य.

सकर्षक (von 2. स + कर्ष) adj. einen Thäter —, einen Urheber habend KUSUM. 48, 7. SARVADARÇANAS. 60, 17. 82, 1. 119, 11. Davon nom. abstr. ०ता f. 128, 17. ०ल n. KUSUM. 48, 7.

सकर्मक (von 2. स + कर्मन्) adj. 1) wirksam, Folgen habend: कर्मन् Buāg. P. 5, 20, 32. — 2) mit einem Object versehen, transitiv: ein Zeitwort P. 1, 3, 53. 3, 1, 87, Vārtt. 3. Comm. zu 3, 2, 4.

सकल (2. स + कल) adj. (f. झ) 1) aus Theilen bestehend, theilbar, materiell (Gegens. अकल und निष्कल): ब्रह्मन् MAITRAJUP. 6, 15. MBh. 13, 1044; vgl. 4). — 2) alle Theile in sich schliessend, ganz, vollständig, gesamt, sämmtlich, all; = सर्व u. s. w. AK. 3, 2, 15. H. 1433. HALĀ. 4, 28. KĀTJ. Ça. 16, 1, 31. पृथिवी MBh. 12, 167. मरुपुरी R. 6, 10, 37. MĀRK. P. 73, 67. 121, 3. Buāg. P. 4, 28, 4. LA. (III) 88, 9. VARĀH. BRH. S. 34, 5. 69, 18. सकलं कुलतपम् 94, 10. PAÑĀT. ed. orn. 55, 2. ०देह Dhr̥tas. 95, 13. ०यूपरिवृत् PAÑĀT. 117, 1. पशवः so v. a. ganz, ungetheilt HARIV. 8439 nach der Lesart der neueren Ausg. सकले ऽङ्गि Spr. (II) 4291, v. l. रात्रि PAÑĀT. 117, 8. स्थान RV. PRĀT. 14, 7. सकलं ज्योतिषमधीते P. 6, 3, 79. Schol. धर्म M. 1, 81. भद्र Nir. 1, 18. Nṛs. TĀP. Up. in Ind. St. 9, 140. अक्रीर्ति MBh. 1, 7449. अर्पचिन्ति R. 2, 74, 26. प्रसाद 3, 3, 17. गत Vikr. 93. विद्या Spr. (II) 1360. 1431. 2839. 4807. Vet. in LA. (III) 3, 1. Schol. zu TS. PRĀT. 4, 52. 16, 29. Comm. zu KĀTJ. Ça. 25, 7, 38. प्रतिज्ञा सकलां कर्तुम् so v. a. erfüllen R. 2, 21, 59. भृत्यान्सकलान् alle R. GORR. 2, 113, 11. 3, 69, 26. VARĀH. BRH. S. 64, 1. सकलाः संहिताः BRH. 7, 6. KATHĀS. 12, 25. MĀRK. P. 78, 11. Buāg. P. 2, 7, 9. 3, 13, 48. 5, 26, 40. PAÑĀT. 53, 21. 55, 12. Hit. 7, 20. 60, 3. Dhr̥tas. 67, 5. 75, 19. जन Jedermann KATHĀS. 15, 53. सकल m. sg. dass. Spr. (II) 4853. n. sg. Alles MĀRK. 105, 13. Buāg. P. 8, 2, 29. Vop. 5, 21. 30. अ० nicht ganz, — vollständig KAUC. 80. MEGH. 82. VARĀH. BRH. S. 21, 21. 34, 5. — 3) ganz so v. a. heil, gesund (Gegens. विकल) NĪLAK. 13. Spr. (II) 2333, v. l. — 4) mit den Elementen der materiellen Welt behaftet; m. Bez. der auf der niedrigsten Stufe stehenden Seele (पशु) bei den Āiṣva: पशुस्त्रिविधः । विज्ञानाकलप्रलयाकलसकलभेदात् SARVADARÇANAS. 83, 12. मलमायाकर्म-त्मकबन्धत्रयसहितः सकल इति संलप्यते 17. 86, 5. मलामायाकर्मयुतः सकलः 7. 13. 15. 87, 22. 88, 3. — Vgl. साकलायन, साकल्य.

सकलकल Bein. eines best. Geschlechts Verz. d. Oxf. H. 200, a. No. 475, Z. 8.

सकलजननी f. die Mutter von Allem: ०स्तव Verz. d. Oxf. H. 108, a. No. 168.

सकलभुवनमय (von सकल + भुवन) adj. (f. ई) die ganze Welt enthaltend PAÑĀT. 3, 2, 1.

सकलयज्ञमय (von सकल + यज्ञ) adj. (f. ई) das ganze Opfer enthaltend Buāg. P. 2, 7, 1.

सकलवर्ण n. (sc. पद oder वाक्य) die Laute क und ल enthaltend, in Verbindung mit सकृत् (vom Laute क begleitet) eine Umschreibung von कलङ् Streit, Hader NALOD. 2, 14.

सकलवेदोपनिषत्सार n. die Quintessenz aus allen Veda und Upa- VII. Theil.

nishad Verz. d. B. H. No. 614. Verz. d. Oxf. H. 38, a, N. 1.

1. सकलसिद्धि f. das Gelingen von Allem: ०दा भैरवी Verz. d. Oxf. H. 93, b, 13. fg.

2. सकलसिद्धि adj. der alle Vollkommenheiten (Wunderkräfte) besitzt Buāg. P. 6, 19, 4.

सकलागमाचार्य (सकल - आगम + आ०) m. N. pr. oder Bein. eines Lehrers Verz. d. Cambr. H. 43, 10.

सकलाधार (सकल + आ०) m. der Behälter von Allem: Āiṣva Āiṣva.

सकलार्णमय (von सकल + अर्ण) adj. (f. ई) alle Laute enthaltend PAÑĀT. 3, 1, 21.

सकलिक (2. स + कलिका) adj. (f. झ) mit Knospen versehen RAGU. 9, 29.

सकलीकर् (सकल + 1. कर्) vervollständigen PAÑĀT. 3, 6, 6. 15, 36.

सकलीविधा (सकल + धा mit वि) dass. ebend. 3, 7, 24.

सकलेन्दु (सकल + इन्दु) m. Vollmond HARIV. 8429 (nach der Lesart der neueren Ausg.). Vikr. 28.

सकलेश्वर (सकल + ई०) m. Herr des Alls Buāg. P. 2, 5, 8.

सकाकाल N. einer Hölle M. 4, 89.

सैकाम (2. स + काम) adj. (f. झ) P. 6, 1, 144, Vārtt. 2. Vop. 6, 72. 1) zur Wunscherfüllung führend, die Wünsche befriedigend: अघ्नं VS. 26, 1. सकामो ऽयं वने वासो भविष्यति R. 3, 10, 25. — 2) dessen Wunsch erfüllt ist, zufriedengestellt: सकाममात्मानमसावमन्यत R. 3, 52, 52. सकामा भगिनी मे ऽस्तु 29, 21. 33, 41. सकामो भव MBh. 1, 5919. R. 2, 42, 21. 66, 3. R. GORR. 2, 10, 5. 34, 2. 6, 8, 4. Spr. (II) 1170, v. l. स त्वमात्मप्रदानेन (मो) सकामो कर्तुमर्हसि zufriedenstellen MBh. 1, 7807. R. 2, 73, 15. 79, 12. 101, 11. R. GORR. 2, 6, 28. 22, 4. KATHĀS. 42, 100. — 3) einwilligend (von Mädchen, die sich einem Manne willig ergeben) VISUNU in DĪJABH. 272, 2 v. u. M. 8, 364. 368. JĀG. 2, 288. 3, 233. — 4) mit Absicht, — freiwillig verfahren: सकामो वा सकामो वा यत्र क्वापि बह्विर्ले । इह चापुत्र दुःखानि माघस्त्रायी न पश्यति ॥ ohne oder mit Absicht TITUBADIT. im ÇKDn. — 5) von Liebe erfüllt, verliebt: सा त्वं मम सकामस्य सकामा — गान्धर्वेण विवाहेन भार्या भवितुमर्हसि MBh. 1, 2967. R. 5, 22, 1. 37, 3. MĀRK. 18, 16. R. 6, 2. Spr. (II) 3815. KATHĀS. 33, 40. MĀRK. P. 128, 4. Buāg. P. 3, 12, 28. ÇUK. in LA. (III) 37, 17. Verliebtheit verrathend: वचन PAÑĀT. 44, 9. — सकामं DAÇAK. 83, 2 fehlerhaft für स कामं, wie die ed. Calc. liest.

सकार 1) m. a) der Laut स RV. PRĀT. 6, 1. TS. PRĀT. 3, 6. 10. 14. 6, 1. 14. 16, 1. Verz. d. B. H. No. 380. Verz. d. Oxf. H. 97, b, 2. RĀĀ-TAR. 6, 39. — b) Anapaest; s. ०विपुला. — 2) adj. KATHĀS. 103, 47 fehlerhaft für साकार.

सकारणक (von 2. स + 1. कारण) adj. (f. ०णिका) begründet, in Folge einer ganz bestimmten Veranlassung erfolgend KULL. zu M. 6, 73.

सकारभेद m. Titel einer die Sibilanten behandelnden Schrift Notices of Skt Mss. 197.

सकारविपुला f. ein best. Metrum Ind. St. 8, 344.

सकाली f. N. pr. einer Oertlichkeit Verz. d. Oxf. H. 339, a, 3. ०समुद्र (an der ersten Stelle getrennt) 35.

सकाश (2. स + 1. काश) m. (Sichtbarkeit) Anwesenheit, Gegenwart bei (gen.): एष मे तत्र वैदेह्याः सकाशं कथयिष्यति R. 3, 79, 23. या सकाशात्